

Vågan havnevesen KF

Årsmelding 2019

Vågan Havnevesen KF - Årsmelding for 2019

Oppsummering:

Vågan havnevesen KF hadde en drift i 2019 preget av en viss reduksjon av utenlandske fartøy, herunder cruise, noe som ga nedgang i samlet bruttotonnasje. Samtidig hadde vi økt vekst i gjestehavnene og lokal cruisebåtvirksomhet. Et godt fiske i Lofoten medførte god omsetning i bedriftene og et godt besøk i gjestehavnene. Gods hadde en jevn utvikling fra foregående år. Havnevesenet etablerte nye flytebryggeanlegg i Henningsvær i 2019, noe som gir økt mulighet for vekst i besøkende fiskeflåte og fritidsflåte for fremtiden.

Økonomisk hadde Vågan havnevesen KF et positivt driftsår preget av økt omsetning og effektivisering av driften. Dette ga oss et mindreforbrukt på kr. 1.882.000,-, som avsettes til disposisjonsfond for å møte større planlagte investeringer de kommende år.

1. Om virksomheten

Navn:	Vågan havnevesen KF
Organisasjonsform:	Kommunalt foretak
Organisasjonsnummer:	970 190 686
Eier:	Vågan kommune
Postadresse:	Postboks 121, 8301 Svolvær
E-post:	vaganhavn@vagan.kommune.no
Hjemmeside:	www.vaganhavn.no
Besøksadresse:	Fiskergata 23, 8300 Svolvær
Antall ansatte:	5 personer i 4,2 stillinger

1.1 Formål og ansvarsområde

Vågan Havnevesen KF er et kommunalt foretak som eies av Vågan kommune. Foretaket skal sørge for en rasjonell og effektiv havnedrift føre tilsyn med trafikken i Vågan kommunes havner og sjøområde og forvalte Vågan kommunes havnekapital med sikte på best mulig ressursutnyttelse for havnens brukere og kommunen.

Vågan havnevesen KF er kommunens havnefaglige organ og skal ivareta de administrative og forvaltningsmessige oppgaver som Vågan kommune er tillagt etter Havne- og Farvannsloven. Det er utarbeidet egne vedtekter for foretaket.

1.2 Arbeidsmiljø, likestilling og tiltak mot diskriminering.

Vågan Havnevesen KF etterstreber å ha et godt arbeidsmiljø i foretaket. De faste ansatte består av 4 menn og 1 kvinner. Handlingsplan for likestilling, inkludering og mangfold 2015-2019 ble vedtatt av kommunestyret 30.06.2015, og Vågan havnevesen KF er omfattet av denne planen. Vågan

havnevesen KF ivaretar sitt HMS-ansvar i samarbeid med Vågan HMS, og følger vedtatt plan for dette viktige område.

1.3 Etiske retningslinjer

Vågan havnevesen KF følger de etiske retningslinjene som er vedtatt av Kommunestyret, og organisasjonen har en bevisst holding til å etterleve disse.

1.4 Forretningsetikk og ordentlighet

Vågan Havnevesen skal kjennetegnes av kvalitet, profesjonalitet og ordentlighet i all sin atferd. Vi har høy integritet og opptrer ryddig, både innad og utad. Vårt arbeid skal preges av helhetssyn til beste for kundene, eierne og medarbeiderne. Våre etiske verdier skal være ansvarlighet, integritet, respekt og lojalitet.

2. Havnestyrets beretning for 2019

Vågan havnestyre har 8 medlemmer med personlige varamedlemmer. Av dette velger Kommunestyret selv fem medlemmer med personlige varamedlemmer. For øvrig velges to styremedlemmer som skal representere brukerinteressene i havna, og en av disse skal representere fiskerier organisasjonene.

Havnevesenets ansatte velger et medlem med personlig varamedlem til havnestyret.

Havnestyret har i perioden 1.1. 2019 til kommunevalg 2019 hatt følgende sammensetning:

Styremedlem

Egil Wiik (FRP); leder
Einar Wilhjalmson (H), nestleder
Siri Elise Bjørgaas (H)
Barbro Erdahl (R) /Camilla Rostad (SV)
Thor Arne Pedersen (AP)
Åge Eriksen (BR)
Holger Pedersen (BR)
Svein H.H. Tennes (ANS) /Odd Pedersen (ANS)

Varamedlem

Kjetil Albertsen (SP)
Svein Håkon Fjordbakk (H)
Edel Åsjord (H)
Else Bakkehaug (AP)
Signar Ringkjøp (AP)
Vegard Gundersen (BR)
Terje Amundsen (BR)
Allan Eriksen(ANS).

Etter kommunevalget høsten 2019 består havnestyret av følgende sammensetning:

Styremedlem

Lena Hamnes (AP) leder
Børre Nilsen (SP)
Bjørga Delp (AP)
Siri Elise Bjørgaas (H)
Egil Wiik (FRP)
Holger Pedersen(BR)
Vegard Gundersen (BR)
Odd Pedersen(ANS)

Varamedlem

Odd Arne Sandberg (SV)
John Rune Nilsen (SP)
Elisabeth Sørstrøm Nilsen (AP)
Edel Åsjord (H)
Ernest Albertsen (H)
Terje Amundsen (BR)
Vigdis Krane (BR).
Dag (ANS)

Arbeidsutvalg:

Havnestyret har oppnevnt fast arbeidsutvalg. Arbeidsutvalget består av 3 medlemmer og fungerer som byggekomite og forhandlingsutvalg utgått fra havnestyret.

Arbeidsutvalget består av følgende medlemmer:

2015-2019:	2019-2022:
Egil Wiik, leder	Lena Hamnes, leder
Siri Elise Bjørngaas	Børre Nilsen
Thor Arne Pedersen	Egil Wiik

Havnesjefen tiltrer utvalget etter behov.

Havnestyrets virksomhet

Havnestyret har avholdt i alt 10 styremøter, hvorav 2 gjennomført som godkjenning av utsendt e-post, behandlet 34 saker, 41 referatsaker samt orienteringer fra havnesjefen tilknyttet løpende drift. Havnestyremøtene har vært avholdt på kveldstid. I tillegg kommer møter i arbeidsutvalget.

Det er samlet utbetalt kr. 80.984,- i godtgjørelse til styrets medlemmer for 2019.

Havneadministrasjonen

Havneadministrasjonen og havneoppsynet har i 2019 bestått av 4 faste- og 1 deltidsstilling (renhold) under ledelse av havnesjef Ole Osland. De faste ansatte består av 4 menn og 1 kvinne. Som følge av pensjonering er det ansatt ny økonomikonsulent. Tilsvarende er det ansatt ny havnebetjent da tidligere havnebetjent flyttet fra kommunen i 2019. Samlede kostnader til lønn- og sosiale utgifter inkl. arbeidsgiveravgift, godtgjørelser m.v for havnestyret, havneadministrasjonen og havneoppsynet utgjør ca. 31% av totale inntekter.

3. Havnedriften i 2019

3.1 Strategisk planlegging

Havnevesenet har som mål og oppgave å legge til rette for at forholdene for transport- fiskeri- og fritidstrafikken i kommunens havner og farvann kan utvikles til beste for brukerne og kommunen.

Det er utarbeidet strategisk havneplan for Vågan Havnevesen KF (Strategiplan 2011 – 2021) hvor målet har vært å framstille en plan som skal gi oversikt over dagens situasjon og beskrive tiltak for videre utvikling av kommunens havner og forholdet til havneadministrasjonen. "Strategiplan 2011 – 2021" ble godkjent av havnestyret i møte 15.12.2011.

Med bakgrunn i Strategisk havneplan har Vågan Havnevesen KF utarbeidet handlingsplan for perioden 2016 - 2019 med konkrete prosjekter/tiltak for gjennomføring i planperioden. Disse innarbeides i årlige budsjetter som vedtas av kommunestyret.

Vågan havnevesen KF utarbeidet og vedtok nytt regulativ for anløpsavgift, inkl selvkostregnskap, vederlag og godtgjørelser for bruk av kommunens sjøområder for 2019.

3.2. Tiltak i 2019

Av viktige saker som er gjennomført eller påbegynt/pågår gjennom året kan nevnes:

- **Osan syd nærings og industriområde**

Etter arbeidet med skisseprosjekt som ble utarbeidet i fellesskap mellom grunneierne i området, ble det i 2019 gjennomført takstering av de enkelte tomter. Dette for å legge grunnlaget for videre utvikling av området. Videre ble det i fellesskap i 2019 innhentet anbud for gjennomføring av reguleringsplan for området som helhet, inklusive innkjøringer, infrastruktur og arealdisponering av tomtene. Grunneierne vurderer ulike utviklingsmodeller, hvor felles selskap eller utbygging gjennom avtaler står sentralt.

- **Heving og sanering av Øksnesværing**

Etter flere års forberedelser gjennomførte Vågan havnevesen KF en vellykket heving og sanering av det tidligere fiskefartøyet Øksnesværing i 2019, etter at fartøyet først lå forlatt ved privat kai i Svolvær, deretter sank ved kai.

- **Nye flytebrygger i Henningsvær**

Som følge av mye besøk av fiskefartøy og fritidsfartøy til Henningsvær, ble det etablert to nye, moderne betongflytebrygger i Henningsvær, både som utvidelse av dagens gjestehavn ved moloen, samt ved torget i Henningsvær.

- **Renovering av Amtskala i Henningsvær**

Renovering av Amtskala er i hovedsak finansiert av Nordland fylkeskommune og gjennomføres i regi av Vågan havnevesen KF i 2019, et arbeid som fullføres i 2020.

- **Oppgradering av flytebryggeanlegg i Kabelvåg**

Flytebrygge i Kabelvåg ble etablert på ny og forbedret plass i Kabelvåg sentrum med direkte tilgang til torgområdet, noe som gir en mer effektiv drift og bedre bruk for publikum.

- **Asfaltering av hurtigrutekai samt moderering av kailys**

Det ble gjennomført oppgradering av asfalt samt fornyet kaibelysing med LED-teknologi, noe som forbedrer opplysningen og gir en strømbesparelse.

- **Oppgradering av fortøyninger til flytebrygger**

Vågan havnevesen KF gjennomførte oppgradering av fortøyningene til flere av foretakets flytebrygger i flere havner gjennom 2019, et arbeid som videreføres i 2020.

I løpet av året er det dessuten avholdt årlige ISPS- øvelser og revidering av planverk tilknyttet dette.

3.3 Havnedriften

Gjestehavnene

Nye flytebryggeanlegg i Svolvær og Henningsvær har gitt et betydelig kvalitetsløft for besøkende fiskeflåte om vinteren og fritidsflåte om sommeren. Dette har medført økt besøk, ikke minst som følge av god vintersesong for fiskeflåten. Vågan havnevesen KF leier også ut flytebrygger og fastplasser til reiselivsbedrifter som driver med RIB-båter og Trollfjordcruise. Her har vi sett en økt aktivitet de senere årene, med til dels stor konkurranse mellom bedriftene. Aktivitetene samlet sett gir store ringvirkninger også til næringslivet på land, noe som er svært positivt.

Skipstrafikken

2019 ga som helhet en begrenset nedgang i antallet fartøy, mens vi ser en stabil utvikling i godsmengde etter at denne falt fra 2017 til 2018. Det var en økning i besøk fra innenriksfartøy mot en nedgang i utenriksfartøy. Dette hang også sammen med en reduksjon i antallet cruise fartøy i 2019. Det var en god fiskesesong og antallet registrerte fartøy var omtrent som foregående år. En positiv utvikling av reiselivsnæringen forventer vi vil gi økt skipstrafikk tilknyttet denne. Her vil antagelig situasjonen rundt coronaviruset og konsekvenser fra dette, kunne gi midlertidige reduksjoner for en tid. Oppsummert gir tabellen under et konkret bilde av utviklingen i 2019:

	2018		2019	
Trafikktype	Antall anløp	Br. Reg. tonn	Antall anløp	Br. Reg. tonn
Innenriks	2.560	9.506.813	2680	8.153.737
Utenriks	89	695.040	74	487.136
Fiskefartøy	2.787	116.778	2752	115.308
Fritidsfartøy	1.670	21.255	1444	15.450
Orlogsfartøy	44	31.718	40	34.484
Sum total	7.150	1.037.1654	6990	8.806.115
Gods offentlig kai	tonn	138.737	tonn	139.903

Utleie av lokaler

Vågan havnevesen KF har betydelige inntekter fra utleie av kontor og lager i dagens havneterminal og det gamle havnelageret. Lokalene var 100% utleid gjennom 2019.

4. Redegjørelse for driftsregnskapet

Regnskapets inntektsside

Med bakgrunn i lovpålagte og vedtatte avgifter, vederlag og godtgjørelser skal Vågan Havnevesen KF som utgangspunkt drives i balanse med vedtatte budsjetter og være selvfinansiert. Budsjetterte inntekter baserer seg på de forventninger man har til hva havna vil generere av trafikk det enkelte år. Vågan Havnevesen er i stor grad avhengig av eksterne rammebetingelser og konjunkturer m.v. for å oppnå våre mål.

Regnskapets utgiftsside

Kostnadene fordeler seg i hovedsak regnskapmessig som faste og variable kostnader. Faste kostnader er husleie, lønn, avdrag og lån med videre. Variable kostnader er kostnader til strøm, snørydding, renovasjon, transporttjenester m.v som er vanskelige å forutse når det utarbeides budsjett. Utgifter til uforutsett vedlikehold, snørydding av kaier og flytekaier samt driften av servicebygget er ekstrabelastninger som innvirker på lønnsbudsjettet til havneoppsynet.

Driftsregnskapet 2019

Driftsinntekter og utgifter

Vågan havnevesen KF hadde i 2019 samlet sett driftsinntekter på kr. 13.981.171,-, mens driftsutgiftene beløp seg til kr. 12.366.221,- noe som ga et positivt brutto driftsresultat på kr. 1.614.950,-.

Eksterne finansutgifter- og inntekter / Avdrag og renter

Det er gjennom året nedbetalt lån med kr. 2.190.480,- i tillegg til renter med kr. 897.517,-. Det er bokført finansinntekter med kr. 12.971,-.

Inkludert motpost avskrivninger på kr 2.298.192,-, viser regnskapet et netto positivt driftsresultat på kr. 838.116,-.

Etter bruk av bundne fond (selvkostfondet) med kr. 1.043.937,-, gir det oppsummert et regnskapsmessig mindreforbruk på kr. 1.882.053,-. Mindreforbruket avsettes til disposisjonsfond.

Investeringer

Det er gjennomført investeringer i 2019 for kr. 1.219.774,-, herunder blant annet:

- Asfaltering av kaier	kr. 21.344,-
- Nye flytebrygger i Henningsvær;	kr. 1.118.303,-
- Oppgradering av lys hurtigrute kai	kr. 80.127,-

Vågan havnevesen KF har mottatt kr. 615.068,- i tilskudd fra Kystverket som medfinansiering til flytebrygger i Henningsvær.

Avsetninger Selvkostfond

Fra og med regnskapsåret 2012 ble det iverksatt forskrift om «Selvkostregnskap» vedrørende anløpsavgiften, jfr. Havne- og farvannsloven av 2009, § 25. «Selvkostregnskap skal utarbeides hvert år. Forskriften innebærer at det ikke er anledning til å beregne overskudd over tid. Etter 5 år må regulering av avgiftssatsene tilpasses slik at fondet blir tilnærmet nullet ut. Fra årene 2012-2016 opparbeidet Vågan Havnevesen akkumulert overskudd fra anløpsavgiften. En justering av avgiftene og økt bruk av fondet ga et mindre underskudd på kr. 23.000,- i 2017, tilsvarende kr. 568.072,- i 2018 og for 2019 gir bruken av fondet et underskudd på kr. 1.043.937,-. Det betyr at selvkostfondet ved utgangen av året 2019 utgjør kr. 68.241,- jfr note 6 del 3 i regnskapet. Fondet er således bortimot nedskrevet, noe som er positivt og i tråd med forutsetningene for regelverket tilknyttet selvkostfond.

Tiltak for effektivisering av driften

Tiltak for effektivisering av drift vurderes fortløpende. Vi ser en effekt av å ha innført Vipps-betaling i havnene og en effektivisert innrapportering fra RIB, Trollfjordbåter mv. Tilsvarende gjennomførte vi innkjøp av mer moderne faktureringsystem tilknyttet fartøyregistrering i 2019, og forventer effektiviseringsgevinst gjennom det. Regnskaps- og innkrevingsrutiner foregår i samarbeid med

kommunens økonomi- og IKT-avdeling. Vågan havnevesen KF har gjennom året hatt en god kostnadskontroll i sin virksomhet, noe også årets resultat viser.

Instruks for økonomisk internkontroll

Vågan havnevesen KF har gjennom 2018 og 2019 utviklet egen Instruks for økonomisk internkontroll, og denne ble vedtatt av havnestyret i sak 33/19.

Vågan havnevesen KF er pålagt å ha utarbeidet og implementert et system for økonomisk internkontroll i vår virksomhet. Mangel av slik er påpekt av revisor ved revisjon av vårt regnskap de siste to årene. Vi har derfor gjennom 2019 hatt et pågående arbeid med å utvikle en instruks for økonomisk internkontroll. Målet er å ha et internkontrollsystem som både er tilpasset vår virksomhet med tanke på omsetning, antall ansatte og vår virksomhet, og som faktisk er presist nok til å bli benyttet av alle ansatte.

Vågan havnevesen KF har ca. 10-12 mill. kroner i omsetning, hvorav noen få, store kunder står for mye av omsetningen. Vi er kun er 4,2 stillinger i organisasjonen som jobber tett i samme arbeidssted. En utbedelse av økonomisk internkontroll skal tilpasses bedriften og dette har vi hatt som rettesnor ved utbedelsen av instruksens. Etter et første utkast ved inngangen til 2019, har vi sammen i organisasjonen jobbet fram et endelig utkast. Underveis har vi også oversendt utkast til revisor og fått tilbakemeldinger på disse.

Instruksens pkt. 1. innleder med formålet for instruksens og forankringen i forhold til lovverk og forskrifter samt vedtak gjort av kommunestyret. I pkt 2 forankrer vi instruksens til våre etiske verdier og forankring. I pkt. 3 har vi en gjennomgang av rutinebeskrivelsene for håndtering av områdene fakturering, betalinger, reiser og reiseregninger, lønn, årsbudsjett og budsjettoppfølging og merverdiavgift.